

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

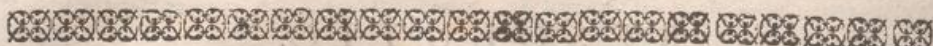
Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

V. Peccati venia non datur, nisi correcto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

REGULA V.

Peccati venia non datur nisi correcto.

Quæres *primo*. Quid est peccatum?
R. Est voluntaria legis transgressio. Si lex graviter obliget, est peccatum mortale, mortem animæ seu gratiæ sanctificantis privationem inducens, quæ privatio à Theologis peccatum habituale nuncupatur. Si lex leviter obliget, ejus transgressio veniale est peccatum, per quod homo non aternæ, sed temporalis pœnæ, vel in hac, vel in altera vita sustinendæ incurrit reatum.

Quæres *secundo*. Quis hujus Regulæ sensus?

R. Peccatum actuale quoad reatum culpæ & pœnæ aternæ à Deo non remittitur, nisi de eo vel per contritionem perfectam, vel per attritionem Sacramentali absolutioni aut alterius Sacramenti susceptioni conjunctam agatur pœnitentia: quamvis enim Omnipotens DEUS infundendo gratiam sanctificantem absque prævio pœnitentiæ actu peccatum commissum absolutè remittere valeat, attamen de facto peccatum adulto nunquam remittitur, nisi illud per pœnitentiam correxerit; quia conveniens est, ut qui in peccatum actuale consentiendo propriâ voluntate à DEO defecit & apostatavit, absque correctione, sive perversæ voluntatis retractatione veniam peccati nunquam consequatur,

quod non tantùm in mortali, sed etiam in veniali peccato procedit; hoc etenim est quoque inordinata quædam ad bonum creatum conversio, quæ licet absque contritione perfecta, vel Sacramenti susceptione remitti possit, nihilominus sine omni pœnitentia & virtuali saltem retractatione & correctione nunquam condonatur.

Quæres *tertio*. Quæ Regulæ contraria videntur?

R. Ex Jure Canonico duo objici possunt: *1um* sumitur ex *can. fin. dist. 4.* ubi agitur de prava quorundam Laicorum consuetudine, qui in Quadragesima Dominicis diebus se carnibus ingurgitabant, ad quod dicitur: quod cum ab hac consuetudine averti non possint, ideo cum venia suo genio relinquendi sunt, ne fortè pejores existant, si à tali consuetudine prohibeantur. Ergo datur venia non correctis. Sed respondendum est, Canonem loqui non de venia culpæ, sed de venia pœnæ temporalis, quâ non inflicta subditorum peccata majoris mali vitandi causâ quandoque tolerantur.

2do. Opponitur *cap. quidam. 5. de pœnit. & remiss.* ubi de consuetudinariis, qui ad Confessionem venientes confiteri volunt, se tamen abstinere non posse asserunt, de his inquam dicitur, quod eorum

eorum recipienda sit Confessio. Ergo datur venia non correctis, sed respondendum, quod similibus peccatoribus per absolutionem Sacramentalem venia non detur, sed eorum Confessio tantum admittitur, ut eis de criminibus confi-

lium adhibeatur, & paulatim crebris ac salutaribus monitis ad veram penitentiam disponantur, quâ habitâ & peccato sic correcto veniam absolutionis beneficio consequantur.

C A S U S.

Quiritius ab Episcopo ob homicidium excommunicatus ad extrema deveniens conterritus, & petitam à Pastore reconciliationem obtinuit. (A) Cum conditione, si parti læsâ reconciliaretur, & satisfaceret. (B) Vocati occisi consanguinei reconciliationem rejecerunt, quâ indiscretionem Quiritius irritatus animum penitendi mutavit, & impœnitens exspiravit, sed propter

prima penitentia signa in loco sacro sepultus est. (C) Episcopus de rei exitu certior factus Quiritii corpus exhumari, & in locum profanum projici iussit. (D) Quo facto Quiritii familia graviter offensa seditionem in urbe excitavit, & ipse Episcopus seditiosorum manibus occisus est. (E) Summus Pontifex delato ad se negotio civitatem Sede & Dignitate Episcopali privavit. (F)

R E S O L U T I O.

(A) **S**I Quiritius homicidium proditorium sive Assassinium commiserat, à jure simul excommunicatus erat. *Cap. 1. de homicid. in 6.* Causa autem commissi homicidii rationabilis erat & sufficiens ad ferendam in Quiritium excommunicationis sententiam, prout requiritur in *cap. sacro. 48. de sent. excom. cap. fin. de sepult.* Excommunicati in mortis articulo ad penitentiam admittendi sunt. *Cap. Alma Mater. fin. de sent. excom. in 6. Arg. cit. cap. fin. de sepult.* Cum enim per *Regulam* detur venia correcto, correctionis quoque media, inter quæ hic præeminet penitentia, sunt indulgenda.

(B) Justè & necessariò hanc conditio-

nem apposuit, & in reconciliatione exigit Sacerdos, excommunicato enim penitentia impendenda non est, nisi de ipso delicto priùs satisfecerit, vel de satisfaciendo idoneam cautionem dederit, aut si satisfacere nequeat, vel hujusmodi cautionem præstare juraverit, quod cum potuerit, satisfaciet, & ad satisfactionem per eum, vel per eos, qui facere ipsam debent & possunt, dabit consilium & auxilium, ac juxta posse suum fideliter laborabit. *Arg. Alma Mater. fin. de sent. excom. in 6.*

(C) Gravissimè contra *Regulam* deliquerunt consanguinei correcto jam Quiritio reconciliationis veniam, quam penitenti tamen Deus & Ecclesia concedit,

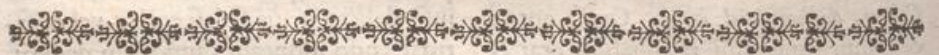
impiè denegantes. *Quiritius* etsi jam ab excommunicatione sub præfata conditione absolutus esset, mutato jam pœnitendi & satisfaciendi animo in priorem excommunicationem reincidit. *Arg. cap. eos qui. 22. de sent. excom. in 6.* Ideòque in impœnitentia decedenti Ecclesiastica deneganda erat sepultura; sacris enim est Canonibus institutum: ut quibus non communicavimus vivis, etiam non communicemus mortuis: & ut careant Ecclesiasticâ sepulturâ, qui prius erant ab Ecclesiastica unitate præcisi, nec in articulo mortis Ecclesiæ reconciliati. *cap. sacris. 12. de sepult.*

(D) Secundùm formam Canonicam & Regulam nostram Episcopus incorrecto veniam negando, & excommunicati corpus extra locum sacrum projiciendo processit. In *cit.* namque *cap. sacris.* statuitur, ut si contingeret, quòd excommunicatorum corpora per violentiam aliquorum, vel alio casu in cœmeterio Ecclesiastico tumultentur, si ab aliorum corporibus discerni possint, ex-

humari debeant, & procul ab Ecclesiastica jactari sepultura.

(E) Enormissimus est excessus, quo cives suum occiderunt Episcopum, in quo casu juxta *cap. sicut dignum. 6. de homicid.* in excessibus singulorum non solum quantitas & qualitas delicti, sed ætas, scientia, sexus atque conditio sunt attendenda, & non solum secundùm ipsam sceleris atrocitatem, sed secundùm locum & tempus, quo tantum nefas commissum est, unusquisque est puniendus. Pœna Juris Canonici est excommunicatio, Juris civilis capitale supplicium. *L. si quis. 10. de Episcop. & Cleric.*

(F) Quanquam juxta *Reg. 76. de Reg. Jur. in 6.* delictum personæ non debeat in detrimentum Ecclesiæ redundare, justè tamen Pontifex civitatem illam, quæ crudelitate inaudita proprium interfecit Episcopum, Sede & Dignitate Episcopali privavit, nec veniam tanti facinoris, nisi civibus per insignem pœnitentiam & extraordinarium dolorem correctis dari debet. *Can. fin. caus. 25. q. 2.*

REGULA VI.

Nemo potest ad impossibile obligari.

Quæres primo. Quid & quoruplex est impossibile?

1. Impossibile est omne illud, quod ab homine præstari non potest, & hoc triplex est: Impossibile de facto, impossibile de jure, & impossibile moraliter,

Impossibile de facto est, quod consideratis personæ facultatibus & loci ac temporis circumstantiis secundùm ordinarium cursum & DEI concursum fieri nequit; sic impossibile est hominem resuscitare mortuum, illuminare eam, &c.

Im-